

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

[2000. évi nosocomialis járványok](#)

[Influenza](#)

[Meningococcus megbetegedések](#)

[Fertőző betegségek adatai](#)

[Impresszum](#)

HAZAI INFORMÁCIÓ

2000. ÉVI NOSOCOMIALIS JÁRVÁNYOK

2000. évben az ÁNTSZ megyei intézetei az Országos Epidemiológiai Központ Kórházi Járványügyi osztályára 29 nosocomialis járványt jelentettek be, mintegy 28%-kal kevesebbet, mint az előző évben. A járványok számának csökkenése nem értékelhető a nosocomialis járványok előfordulási gyakoriságának tényleges csökkenéseként. Valójában a fekvőbeteg intézetek különböző okok miatt nem tesznek eleget bejelentési kötelezettségüknek. Így pl. az MRSA járványok igen jelentős publicitása a médiában az érintett intézmények presztízsveszteségét okozta, széles körben is negatívan hathatott, és csökkenthette a bejelentési hajlandóságot.

A járványok közül 13 (44,8%) volt ún. nem specifikus, azaz más közösségekben is előforduló járvány (valamennyi enterális) és 16 (55,2%) ún. specifikus, azaz csak az egészségügyi ellátórendszerben, azzal összefüggően kialakult (pneumónia, sebfertőzés, szepszis) járvány. A 29 nosocomialis járvány során 454 ápolat és dolgozó betegedett meg. Az enterális járványokban 331 (közülük 87 egészségügyi dolgozó és családtagja – a betegek 26,2%-a), az egészségügyi ellátással összefüggő járványokban 123 megbetegedés történt (1. táblázat).

Az enterális járványok kivizsgálása során hat esetben sikerült kórokozót kimutatni. Az ismert etiológiájú járványok közül kettőt okozott **Salmonella (S.Enteritidis, S.Tennessi)**, másik háromban a **Calicivírus**, egy esetben pedig **E.coli O78** volt a kórokozó. Hét enterális járványban nem sikerült a kórokozót kimutatni. Figyelembe véve az ismeretlen etiológiájú enterális járványokban megbetegedettek klinikai tüneteit, feltételezhető e járványok vírus eredete is (2. táblázat).

**A bejelentett nosocomialis járványok megoszlása
a 2000. évben**

		Nem specifikus	Specifikus járványok			Összesen
		Enterális	Pneumónia	Sebfertőzés	Szepszis	
Járványok	S z á m	13	3	8	5	29
Betegek		331	34	60	29	454
Meghaltak		-	3	15	7	25
	%	-	8,8	25,0	24,1	5,5

ápolat+dolgozó

2. táblázat

**A nem specifikus (enterális) nosocomialis járványok megoszlása
kórokozók szerint a 2000. évben**

Kórokozó	Kórházi osztály	Járványok száma	Betegek száma
S.Tenessi	pszichiátria	1	3
S.Enteritidis	kemothérapie	1	3
E.coli O78	újszülött részleg	1	2
Calicivírus	pszichiátria, rehabilitáció,	3	160
Ismeretlen	pszichiátria, rehabilitáció, belgyógyászat	7	163
Összesen		13	331

A nosocomialis enterális járványok adatai alapján a fekvőbeteg intézmények higiénés helyzete és a személyzet higiénés szemlélete nem ítéhető nagyon rossznak. Erre utal a bakteriális eredetű járványok alacsony száma, valamint az is, hogy a bakteriális eredetű járványokban mindössze 8 megbetegedés történt. A vírus eredetű járványokban magasabb a betegszám, feltételezhető, hogy a kórokozó nemcsak kontakt úton, hanem cseppfertőzés útján is terjedt. A vírus eredetű enterális járványok szanálása jelentős feladat a fekvőbeteg intézmények kórházhigiénés szolgálatai számára. Tekintettel a nagy kontagiozításra, a rövid inkubációs időre, óriási jelentősége van az időben meghozott, a fertőzések szóródását megakadályozó intézkedéseknek és azok haladéktalan végrehajtásának. Ezért nagyon fontos a fertőzések számának alakulását folyamatosan figyelemmel kísérni, ez az infekciókontroll surveillance erősítésével érhető el.

A specifikus nosocomialis járványok közül három pneumónia járvány került bejelentésre. Egy esetben a járványért **S.aureus**, egy esetben **Legionella**, egy esetben pedig **MRSA** volt a felelős. A pneumónia járványokat újszülött, dializáló, illetve intenzív terápiás osztályokon regisztrálták. A nyolc sebfertőzés járvány kórokozója minden esetben **MRSA** volt. 63 ápolat megbetegedése vált ismertté, 83 személy tünetmentesen ürítette a kórokozót. Mind az öt szepszis járvány koraszülött ellátási centrumot érintett. A megbetegedettek száma 29, a kolonizáltaké 45 volt. A kórokozók megoszlása igen változatos: egy esetben gomba (**Candida guilliermondii**), a többi esetben **P.aeruginosa**, **Serratia marcescens**, **Acinetobacter junii**, **P.cepacia** volt (3. táblázat).

Halálozással csak a specifikus járványok jártak, a pneumónia járványok során 3 ápolat (az érintettek 8,8%-a), a sebfertőzés járványok kapcsán 15 ápolat (az érintettek 25%-a), a szepszis járványokban pedig 7 ápolat (az érintettek 24,1%-a) exitált (4. táblázat).

A specifikus nosocomialis járványok adatai (magas letalitás, nagy intrinsic rizikóval rendelkező betegcsoport ill. nagy extrinsic rizikóra utaló osztálytípusok) alapján az aktív járványügyi felügyelet és a hatékony megelőzési eljárások és módszerek következetes alkalmazása iránti igény fogalmazható meg.

3. táblázat

**A specifikus nosocomialis járványok megoszlása
kórokozók szerint a 2000. évben**

Kórokozó	Kórházi osztály	Járványok száma
Pneumónia		
S.aureus	újszülött	1
Legionella	dializáló	1
MRSA	intenzív terápiás osztály	1
Sebfertőzés		
MRSA	traumatológia, septicus részleg	2
	intenzív	2
	sebészet/intenzív	1
	aneszteziológia/intenzív	2
	rehabilitáció	1
Szepszis		
P.aeruginosa	perinatalis intenzív centrum	1
C.guilliermondii		1
S.marcescens		1
P.cepacia		1
Acinetobacter junii	neonatalis intenzív centrum	1
Járványok száma összesen		16

4. táblázat

**A halálzással járó specifikus nosocomialis járványok kórokozói a
2000. évben**

Kórokozó	Járvány típusa	Meghaltak száma
MRSA	pneumónia	3
MRSA	sebfertőzés	15
S. marcescens Acinetobacter junii P.cepacia	szepszis	7
Összesen		25

INFLUENZA ÉS INFLUENZASZERŰ MEGBETEGEDÉSEK

A **2001. január 29 – február 4.** közötti időben 12 megyéből és a fővárosból közöltek számszerű adatokat az influenzás megbetegedésekről. Az előző héthez viszonyítva - az influenzaszerű megbetegedések gócos halmozódása illetve egyéb, aktivitásra utaló jelek miatt - további öt területen (Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Veszprém megyében) rendelték el a jelentőszolgálat működtetését.

Az 5. héten az influenza miatt orvoshoz fordulók száma (46 420 fő) másfélszeresére emelkedett a 4. hetihez viszonyítva. A betegek 15%-a került táppénzes állományba, 3 291 betegnél (7,1%) diagnosztizáltak szövődményt. 64 beteget szállítottak kórházba, halálestet nem jelentettek.

A megbetegedések területi megoszlásában jelentős különbség volt megfigyelhető. A lakosság érintettsége a Dunántúl három megyéjében, Tolna (2,3%), Baranya (1,8%) és Vas megyében (1,7%) volt a legmagasabb.

A már előző héten is jelentő dunántúli megyék közül legerőteljesebben Zala megyében emelkedett a megbetegedések száma, ahol a 4. hetinél háromszor több esetet regisztráltak. Győr-Moson-Sopron megyében kétszeresére, Baranya, Tolna és Vas megyében mérsékeltebben, de tovább nőtt az influenzás panaszokkal orvosnál jelentkezők száma. Az előző hetinél több influenzaszerű megbetegedést jeleztek a fővárosból is, azonban az orvoshoz fordulók száma a lakosság mindössze 0,4%-át tette ki. Somogy megyében a negyedik héten tetőzött a járvány (7 056 beteg), ehhez képest ezen a héten harmadára csökkent az influenzás esetek száma.

A betegek életkor szerinti megoszlása az előző hetihez hasonlóan alakult, 52,1%-uk gyermek, 26,2%-uk 15-24 éves korú fiatal felnőtt volt. A 60 éven felüliek között mindössze 1 240 megbetegedés, az összes jelentett eset 2,7%-a fordult elő.

Az influenzás betegeknél észlelt szövődmények 36,7%-a torok- vagy mandulagyulladás volt, hasonló arányban jelentkezett hörghurut.

Influenza és influenzaszerű megbetegedések adatai

2001. 5. hét

Terület	Betegek	Táppénzbe vettek	Szövőd- ményes esetek	Kórházba szállítottak	Halottak
	száma				
Budapest	6 534	1 365	85	4	0
Baranya	7 300	619	769	16	0
Bács-Kiskun	3 330	621	36	7	0
Fejér	3 846	756	47	4	0
Győr-M.-S.	3 271	611	120	5	0
Hajdú-B.	627	156	39	2	0
Heves	995	80	36	4	0
Jász-N.-Sz.	3 419	463	26	1	0
Somogy	2 412	512	156	3	0
Tolna	5 682	449	1 304	0	0
Vas	4 578	763	69	1	0
Veszprém	1 985	264	88	13	0
Zala	2 441	331	516	4	0
Összesen	46 420	6 990	3 291	64	0

Az 5. héten 19 betegnél virológiai vizsgálatokkal is bizonyították az influenzavírusok kóroki szerepét, 15 betegnél **influenza A**, 4 betegnél **influenza B** fertőzést igazoltak.

Az ÁNTSZ Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Intézetének Víruslaboratóriumában két sporadikus betegből **direkt antigénkimutatással** influenza A vírus, az ÁNTSZ Csongrád Megyei Intézetének Víruslaboratóriumában egy Békés megyei beteg garatváladékából szintén influenza A vírus jelenlétét igazolták. A Fővárosi ÁNTSZ Víruslaboratóriumában 2 esetben **szserológiai vizsgálatokkal** erősítették meg az influenza A fertőzést. Az Országos Epidemiológiai Központ Virológiai főosztályán az 5. héten 126 légúti mintát vizsgáltak meg **direkt immunfluoreszcens** eljárással. Négy beteg [Fejér (2), Tolna (1), Zala (1)] garatváladékában influenza B vírus, további négy betegnél [Budapest (1), Jász-Nagykun-Szolnok (3)] influenza A vírus jelenlétét mutatták ki. Hat Tolna megyei betegnél **PCR vizsgálattal** H1N1 altípusú influenza A vírus jelenlétét igazolták.

Hat, korábban gyorsdiagnosztikai eljárással pozitívnak bizonyult beteg [Somogy (4), Fejér (1), Veszprém (1)] garatváladékából **sikerült izolálni is az influenza A vírust**, valamennyi törzs **H1N1 altípusúnak** bizonyult.

A 2001. év 3-5. hetében összesen 80 362 megbetegedést jelentettek, az esetek 54,2%-a a Dunántúlon fordult elő. A lakosság megbetegedési aránya ezen idő alatt négy megyében volt a legmagasabb, Tolna megyében a lakosság 4,1%-a, Somogy megyében 3,6%-a, Vas megyében 3,1%-a, Baranya megyében 2,9 %-a betegedett meg.

INVAZÍV MENINGOCOCCUS MEGBETEGEDÉSEK, 2001. JANUÁR

Az év első hónapjában az invazív meningococcus betegségre vonatkozó surveillance keretében 11 megbetegedést jelentettek az Országos Epidemiológiai Központ Járványügyi osztályának. Kilenc megbetegedést laboratóriumi vizsgálattal is sikerült megerősíteni, két esetben csak a klinikai kép valószínűsítette a diagnózist.

A megerősített diagnózissal rendelkező megbetegedések közül **nyolc** esetben **B szerocsoportú**, egy esetben **C szerocsoportú N.meningitidis** volt a kórokozó. A fertőzés következtében öt csecsemő, két ötéves gyermek, három 16-24 éves és egy 48 éves korú személy betegedett meg.

A klinikai tünetek alapján diagnosztizált esetek a fővárosban, a C és egy B szerocsoportú kórokozó által okozott megbetegedés Jász-Nagykun-Szolnok megyében, a B szerocsoportú kórokozó által okozott további megbetegedések öt területen [Baranya, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Győr-Moson-Sopron (2) és Vas (2) megyében] fordultak elő. Két beteg a fertőzés következtében meghalt, mindkét halálesetben a B szerocsoportú **N.meningitidis** kóroki szerepe igazolódott.

Szerkesztőségi megjegyzés: *Míg 1999. december – 2000. július között az invazív meningococcus a megbetegedések többségét a C szerocsoportú N.meningitidis okozta, addig a jelen epidemiológiai szezonban ez a dominancia már nem volt folyamatosan megfigyelhető, és januárban újra a B szerocsoportú kórokozó túlsúlya alakult ki.*

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2001. január 29 - február 4. közötti** időszakban bejelentett heveny fertőző megbetegedésre alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az enterális bakteriális fertőző betegségek csoportjában a **campylobacteriosis** bejelentések száma mérsékelten emelkedett, a **salmonellosisoké** alig változott az előző hetihez viszonyítva. Mindkét betegségből több esetet regisztráltak, mint az előző év azonos hetében.

Az **enteritis infectiosa** előfordulása csak kismértékben emelkedett a 4. hetihez képest, a legtöbb bejelentés Pest, Veszprém és Jász-Nagykun-Szolnok megyéből érkezett.

A **vírushepatitisek** járványügyi helyzete kedvezően alakult, a nyilvántartásba került esetek száma a medián felénél is kevesebb volt. A bejelentések közel fele a fővárosból érkezett.

A légúti terjedésű fertőző betegségek közül az előző hetinél és a 2000. év 5. heténél is kb. 40%-kal kevesebb **scarlatina** esetet regisztráltak, a bejelentések harmada a fővárosból és Pest megyéből származott. A **varicella** járványügyi helyzete nem tért e lényegesen a korábbi időszakokban észlelttől, ugyanakkor a **mononucleosis infectiosa** epidemiológiai helyzete kedvezőtlenül alakult. A védőoltással megelőzhető betegségek közül csak szórványos **rubeola** ill. **mumpsz** megbetegedések fordultak elő.

Az idegrendszeri fertőző betegségek csoportjában a héten hat, januárban kezdődött **purulens meningitis** megbetegedés került a nyilvántartásba, közülük kettőnél vált ismertté a kórokozó, mely mindkét esetben **B szerocsoportú N.meningitidis** volt. A **meningitis serosa** és **encephalitis infectiosa** járványügyi helyzete az előző évekéhez hasonlóan alakult.

Az **egyéb zoonózisok** közül kiemelendő a **toxoplasmosis**, mert a bejelentések heti száma az előző évi hárommal szemben kilencre emelkedett, és az év eleje óta közel kétszer annyi esetet regisztráltak, mint a 2000. évi megfelelő középérték.

A héten került nyilvántartásba ezévből az első **listeriosis** megbetegedés: a másfél éves gyermeket agyhártyagyulladás tüneteivel szállították kórházba, a diagnózist laboratóriumi vizsgálattal is alátámasztották.

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

5/2001.sz. heti jelentés (weekly report)

(2001.01.29 - 2001.02.04)

Betegség Disease	a 5. héten (week)			az 1 - 5. héten (week)		
	2001.01.29 - 2001.02.04	2000.01.31 - 2000.02.06	Median 1995 - 1999	2001	2000	Median 1995 - 1999
Typhus abd.	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonell.	81	41	216	444	384	1 154
Dysenteria	5	10	13	20	41	101
Dyspepsia coli	3	2	3	14	15	15
Egyéb E. coli	2	-	*	10	10	*
Campylobac.	137	83	*	579	452	*
Yersiniosis	7	1	*	23	7	*
Enteritis inf.	586	531	*	2 620	2 626	*
Hepatitis inf.	16	25	39	71	143	210
AIDS	-	-	-	2	1	3
Poliomyelitis ante	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paral	-	-	*	-	2	*
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	90	141	164	553	614	662
Morbilli	-	-	1	1	-	2
Rubeola	4	3	3	14	17	18
Parotitis epid.	3	4	8	31	47	35
Varicella	978	950	*	5 541	4 809	*
Mononucl. inf.	34	29	20	135	110	82
Legionellosis	1	-	*	13	-	*
Meningitis purulen	6	7	*	37	78	*
Meningitis serosa	1	2	1	18	23	9
Encephalitis infec	1	1	2	14	12	6
Lyme-kór	3	1	*	22	20	*
Listeriosis	1	-	*	1	-	*
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	1	-	1	14	7	3
Tularemia	2	1	3	8	25	14
Tetanus	-	-	1	-	-	1
Vírusos haemorrhag	-	-	*	-	-	*
Malaria*	-	-	-	-	1	-
Toxoplasmosis	9	3	5	40	25	50
Oedema malignum	1	-	*	3	6	*

(+) előzetes részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(-) nincs adat (no data available)

A Stat. készítés ideje: 2001.02.06 - nyomtatás ideje: 2001.02.06 09:17:19

Készítette az UNICOM Stúdió Kft. 1113 Budapest Kozmopolis Decsőri út. Tel.: 466-7132

1./2. oldal

5/2001.sz. heti jelentés (weekly report)

(2001.01.29 - 2001.02.04)

Terület Territory	Salmonell.	Dysentheria	Campyloba	Enteritis inf.	Hepatitis inf.	Scarlatina	Rubeola	Parotitis epid.	Varicella	Mononucl. inf.
Budapest	18	-	20	36	7	16	-	-	56	4
Baranya	4	1	8	9	-	5	-	-	43	2
Bács-Kiskun	10	-	10	33	-	8	-	-	101	1
Békés	1	-	2	30	-	2	-	-	19	2
Borsod-Abaúj-Zemplén	3	-	7	21	1	6	-	-	69	6
Csongrád	1	-	-	43	-	1	-	-	36	3
Fejér	2	-	5	21	-	3	-	1	70	1
Győr-Moson-Sopron	-	-	6	16	-	4	-	-	27	1
Hajdú-Bihar	6	-	7	15	2	6	-	-	56	2
Heves	1	2	2	37	-	-	-	-	35	1
Jász-Nagykun-Szolnok	-	2	5	50	1	1	-	1	44	1
Komárom-Esztergom	3	-	8	5	-	3	-	-	19	-
Nógrád	2	-	5	38	-	1	-	-	37	-
Pest	8	-	15	73	2	15	-	1	112	3
Somogy	3	-	3	18	-	6	1	-	41	1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3	-	6	21	-	4	2	-	12	-
Tolna	3	-	9	23	-	-	-	-	56	1
Vas	4	-	-	16	1	3	-	-	24	3
Veszprém	6	-	13	59	1	4	-	-	65	1
Zala	3	-	6	22	1	2	1	-	56	1
Osszesen (total)	81	5	137	586	16	90	4	3	978	34
Előző hét (previous week)	85	3	120	546	11	149	5	6	1 069	32

(+) előzetes részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

***Az Epidemiológiai Információs Hetilap (Epinfo) a
Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.***

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a Johan Béla Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az Epinfo minden héten pénteken kerül postázásra.

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ
1966 Budapest, Pf. 64., Telefon: 215-8027, 476-1383, 476-1224
Telefax: 476-1223

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál arra hivatkozni kell.

mb. Országos Tisztifőorvos
Dr. Pintér Alán

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő:

Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Szerkesztők:

Dr. Csohán Ágnes

Dr. Krisztalovics Katalin

Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztők:

Lendvai Gyuláné

Kissné Sponga Zsuzsa

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X